

MILJÖHANDBOK 2017

Innehåll

1	Miljöutredning	3
1.1	Verksamhetsbeskrivning.....	3
1.2	Miljöorganisation	4
1.3	Miljöaspekter	5
2	Lagkrav	6
3	Miljöpolicy, miljömål och handlingsplaner	7
3.1	Miljöpolicy.....	7
3.2	Miljömål och handlingsplaner för år 2018	8
4	Verksamhetsrutiner	11
4.1	Avfall	12
4.2	Inköp.....	13
4.3	Resor.....	14
4.4	Intern och extern kommunikation	15
5	Miljörisker och nödlägesberedskap.....	16
6	Utbildning och kompetens	17
7	Miljöberättelse	18
7.1	Miljöberättelse för år: 2017.....	18
8	Ledningens genomgång	20
9	Revision	21

1 Miljöutredning

1.1 Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsnamn: Energi- och MiljöCentrum									
Besöksadress: Otto Torells gata 18 E	Postadress: Box 102								
Organisationsnummer: 802437-6678	Antal medarbetare: 3								
Verksamhetsansvarig: Magnus Falk									
Telefon: 0734-04 44 70	Hemsida: www.emcsverige.se								
Beskrivning av verksamheten: EMC är ett företagsnätverk som verkar för att stärka medlemsföretagens förutsättningar i att utveckla sitt hållbarhetsarbete. Majoriteten av medlemsföretagen bedriver verksamhet i Västsverige. Verksamheten består i huvudsak av olika typer av aktiviteter för medlemsföretagen såsom seminarier, utbildningar, studiebesök, nätverksträffar, konferenser och luncher. Utöver detta driver vi även ett antal processer kopplat till ett flertal nätverk och projekt.									
Tjänsteresor De flesta av resorna inom tjänsten utförs med tåg eller elbil. Då tåg ej är möjligt och/eller elbilen är upptagen av annan kollega så används någon av medarbetarnas gasbilar för transport. Vid ett fåtal längre resor där tåg/elbil ej är möjligt transportsätt väljs flyg.									
<table border="1"><thead><tr><th>Typ av bil</th><th>Drivmedel</th></tr></thead><tbody><tr><td>Nissan LEAF (företagsbil)</td><td>El</td></tr><tr><td>Volvo v60 Bi-fuel -14 (privat)</td><td>Biogas 100 (Bensin)</td></tr><tr><td>VW Touran -06 (privat)</td><td>Biogas 100 (Bensin)</td></tr></tbody></table>	Typ av bil	Drivmedel	Nissan LEAF (företagsbil)	El	Volvo v60 Bi-fuel -14 (privat)	Biogas 100 (Bensin)	VW Touran -06 (privat)	Biogas 100 (Bensin)	
Typ av bil	Drivmedel								
Nissan LEAF (företagsbil)	El								
Volvo v60 Bi-fuel -14 (privat)	Biogas 100 (Bensin)								
VW Touran -06 (privat)	Biogas 100 (Bensin)								
Lokaler och energi Vi hyr en del av en kontorslokal där vi nyttjar omkring 100 m ² . El, värme, vatten, en del kontorsmaterial, kontorsinredning etc. ingår i hyran.									
Avfall och material Det material som främst brukas inom verksamheten är papper i form av broschyrer, trycksaker och dylikt. Verksamheten genererar inget farligt avfall.									
Följande delar av verksamheten omfattas av miljöledningssystemet: Hela verksamheten omfattas av miljöledningssystemet									

1.2 Miljöorganisation

Vi har utsett en miljösamordnare och beskrivit ansvar och befogenheter för rollen.

Miljösamordnare: Helena Björkman	E-postadress: Helena.bjorkman@emcsverige.se
Miljöarbetet är organiserat på följande sätt: Helena driver och ansvarar för miljöarbetet. Detta ansvar innefattar att: <ul style="list-style-type: none">- Uppdatera dokument löpnade/årligen- Alla medarbetare har kunskap om verksamhetens miljö- och resepolycys samt avfalls- och inköpsrutiner- Alla medarbetare har kunskap om handlingsplan och miljömål- Ta upp arbetet med Miljödiplomering på personalmöte en gång i månaden- Rapport halvårsvis till AU/styrelse angående arbetet med Miljödiplomering	

1.3 Miljöaspekter

I tabellen nedan listas alla verksamhetens aktiviteter som ger miljöpåverkan. I de fall det är möjligt anges hur mycket som används/släpps ut under ett år. För att kunna följa upp miljöarbetet anges även nyckeltal när det är möjligt.

Alla aktiviteter är rangordnade efter hur stor miljöpåverkan vi bedömer att de har, 1 är mest betydande, därefter 2, 3 och så vidare. De aktiviteter som vi bedömer har betydande miljöpåverkan är **fetmarkerade** i listan. Dessa aktiviteter ligger till grund för miljömål och handlingsplaner.

Miljöaspekter	Hur mycket används eller släpps ut?	Nyckeltal för uppföljning	Rangordning (1, 2, 3 osv.)
Positiv miljöpåverkan genom EMC:s erbjudande	Ca 65 miljöfrämjande aktiviteter och rådgivningsinsatser per år	Antal medlemmar som nyttjar vårt erbjudande	1
Medlemmars/kunders resor till våra aktiviteter	1375 resor/år	Antal aktiviteter tillgängliga med kollektivtrafik	2
Tjänsteresor	1050 kg CO2/år	Kg CO2/år	3
<i>Flyg</i>	4 000 km 720 kg CO2		
<i>Tåg</i>	80 st 5 000 km 0,01 kg CO2		
<i>Elbil</i>	20 000 km 80 kg CO2		
<i>Gasbil</i>	4 000 km 200 kg CO2		
Inköp av catering/mat/fika	40 inköpstillfällen/år	Andel vegetariskt, ekologiskt samt närproducerat	4
Pappersförbrukning (utskrifter)	Färg: 7159 A4/år Svartvitt: 2011 A4/år Totalt: 9170	A4/år	5
El	9100 kWh/år	kWh/år	6
Värme	7400 kWh/år	kWh/år	7
Vattenförbrukning	5 m ³ /år	m ³ /år	8
Avfall	265 kg/år	Kg/år	9
Inköp kontor- och profilmaterial	Ej kvantifierat	-	10

2 Lagkrav

Vi har gjort en utvärdering av vilka miljölagar och andra regler som berör vår verksamhet. Vi har också rutiner för att säkerställa att lagar och regler efterlevs.

Tillståndspliktig eller anmälningspliktig verksamhet

Vi bedriver miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt Miljöbalken.

Ja, Tillståndspliktig. Senaste besök av tillsynsmyndighet: _____

Ja, Anmälningspliktig. Senaste inskickade anmälan: _____

Nej

Lagreferens	Så uppfyller vi kravet	Ansvarig person
De allmänna hänsynsreglerna Miljöbalken SFS 1998:808 2 kap. 2 § Kunskapskravet 4 § Produktvalsprincipen 5 § Hushållningsprincipen	Kunskap Alla medarbetare ska ha relevant kompetens för att bedriva verksamheten på ett miljö- och hälsosäkert sätt. Produktval Vi ställer hållbarhetskrav vid inköp av kontorsmaterial, tjänster, förtäring etc. Hushållning Vi minskar mängden avfall genom att undvika engångsartiklar. Vi sorterar/återvinner avfall i största möjliga mån. Vi undviker plastartiklar.	Verksamhetsledare
Avfallsförordning (2011:927)	Avfallshantering Vi följer förordningens bestämmelser om avfall och avfallets hantering	Verksamhetsledare
Sveriges Miljömål	16 miljö kvalitetsmål Vi arbetar i enighet med Sveriges miljömål. Störst vikt läggs vid målen <i>Begränsad klimatpåverkan</i> och <i>God bebyggd miljö</i> .	Verksamhetsledare
Tomgångskörning, max 1 min	Resor genomförs enligt de lokala miljö- och hälsoskyddsföreskrifterna	Samtliga

3 Miljöpolicy, miljömål och handlingsplaner

Vi har en miljöpolicy som beskriver våra ambitioner för miljöarbetet. Miljöpolicyen är förankrad i organisationen och tillgänglig för allmänheten.

3.1 Miljöpolicy

Energi- och MiljöCentrum är ett företagsnätverk vars verksamhet syftar till att stärka medlemsföretagens förutsättningar att utöva hållbar affärsutveckling.

Vår enskilt viktigaste miljöaspekt är den positiva miljöinverkan vi bidrar med till våra medlemsföretag genom de kompetenshöjande insatser inom miljö och hållbarhet som är kärnan av vår verksamhet.

Då vi är en liten organisation med endast tre anställda blir vår interna negativa miljöpåverkan relativt liten i jämförelse med den positiva miljöpåverkan. Dock ser vi ändå att vi har en betydande miljöpåverkan kopplat till transporter: dels kopplat till medlemmars/kunders resor till våra aktiviteter dels våra egna resor i tjänsten. Utöver detta väljer vi att i vår miljöpolicy även lyfta åtgärds punkter för att minska miljöpåverkan från våra inköp och vår pappersförbrukning.

För att vår verksamhet skall bidra till bästa möjliga inverkan på miljöaspekter hos oss och våra medlemmar/kunder skall vi fortsätta:

- Ställa hårda miljökrav vid inköp av produkter och tjänster
- Minimera miljöpåverkan från resor kopplade till vår verksamhet
- Stärka verksamhetens digitalisering för att effektivisera resor och papperskonsumtion
- Stärka vårt erbjudande ytterligare för att ge våra medlemmar/kunder än bättre förutsättningar att bedriva hållbar affärsutveckling
- Följa gällande miljölagstiftningar

3.2 Miljömål och handlingsplaner för år 2018

Miljöaspekt	Positiv miljöpåverkan genom EMC:s erbjudande		
Mål	1: Öka antalet medlemmar som nyttjar vårt erbjudande till 190 medlemmar 2: Nå utsatta mål i projekt		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Genomfört senast	Resurser
Följa upp med intresset av medlemskap hos icke-medlemmar som deltagit på våra aktiviteter	Huvudansvarig för respektive aktivitet	Löpande	15 min var/vecka
Söka, kontakta och träffa potentiella medlemmar	Samtliga medarbetare	Löpande	30 min var/vecka
Arbeta för att synas mer i sociala medier, utskick till näringsliv samt med att få fler besökare till hemsidan.	Kommunikationsansvarig	Löpande	2 h/vecka
<i>Hållbara Halland</i> : Sammanlagt minst 40 deltagande företag	Projektledare	Löpande	4 h/vecka
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	1: Fastställa antalet medlemmar i EMC, 2018-12-31 2: Fastställa antalet deltagande företag i Hållbara Halland, 2018-12-31		

Miljöaspekt	Medlemmars/kunders resor till våra aktiviteter		
Mål	1: 70 % av våra aktiviteter ska gå att nå med kollektivtrafik 2: 100 % av kallelserna ska innehålla uppmaning att åka kollektivt/samåka		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Genomfört senast	Resurser
Förlägga aktiviteter så att de är möjliga att nå via kollektivtrafik utan större olägenheter för kunder/medlemmar	Huvudansvarig för respektive aktivitet	Löpande	Inga resurser utöver tid vid planering
Uppmana deltagare vid aktiviteter att nyttja kollektivtrafiken genom att förse dem med tider och vägbeskrivning	Den som skickar kallelse/infomail	Löpande	5 min/aktivitet
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	1: Fastställa andelen aktiviteter som gått att nå via kollektivtrafik under perioden 2018-01-01 till 2018-12-31 2: Stickprov på 15 kallelser skickade via Agera under perioden 2018-01-01 till 2018-12-31		

Miljöaspekt	Tjänsteresor		
Mål	1: Flyg - ej överstiga en utsläppsnivå motsvarande 800 kg CO2 ekv/år 2: Övrigt - ej överstiga en utsläppsnivå motsvarande 280 kg CO2 ekv/år		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Genomfört senast	Resurser
Ge medarbetare kunskap om utsläppsnivåer för olika transportmedel	Miljösamordnare	2018-01-01	1 h
Välja det transportmedel som släpper ut minst men som även är mest lämpligt baserat på ändamål	Samtliga medarbetare	Löpande	-
Uppföljning kvartalsvis angående status i utsläppsnivå. Sker vid personalmöte.	Miljösamordnare	2018: 31/3, 30/6, 30/9, 31/12	4 h/år (förberedelser + genomgång)
Samtliga flygresor skall godkännas av ordförande	Medarbetare som ska resa	Löpande	-
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	1 och 2: Fastställa utsläppsmängden som transporter i tjänsten gett upphov till under perioden 2018-01-01 till 2018-12-31		

Miljöaspekt	Pappersförbrukning		
Mål	Minskad pappersförbrukning med 50%		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Genomfört senast	Resurser
Prioritera digital kommunikation	Samtliga medarbetare	Löpande	-
Endast skriva ut/trycka upp material till varje enskilt tillfälle då det behövs	Samtliga medarbetare	Löpande	-
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	Jämföra antalet utskrifter under perioden 2018-01-01 till 2018-12-31 med föregående ettårsperiod.		

Miljöaspekt	Inköp av catering/mat/fika		
Mål	1: 100% skall vara vegetariskt samt ekologiskt och/eller närproducerat 2: 0 % engångsartiklar i plast vid våra aktiviteter		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Genomfört senast	Resurser
Endast vegetariska inköp av catering/mat/fika	Den som ansvarar för respektive inköp	Löpande	-
Välja bästa möjliga produkt med avseende på ekologi och närproduktion vid varje enskilt inköp	Den som ansvarar för respektive inköp	Löpande	-

Kontrollera inför varje aktivitet att engångsartiklar i plast ej kommer nyttjas. Notera i Agera om det trots detta nyttjats.	Ansvarig för aktivitet	Löpande	-
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	1: Varje inköp av mat/catering/fika ska noteras i Agera för att därmed kunna följas upp 2018-12-31 2: Se noteringar i Agera under perioden 2018-01-01 till 2018-12-31		

4 Verksamhetsrutiner

Vi har utvärderat behovet av rutiner/instruktioner för att minimera miljöpåverkan från de betydande miljöaspekterna. Vi har rutiner på följande områden i vårt miljöledningssystem:

- Avfall
- Inköp
- Resor
- Intern och Extern kommunikation

4.1 Avfall

Vi har gjort en genomgång av vilket avfall vi har.

Farligt avfall

Farligt avfall hanteras på följande sätt i vår verksamhet:

- Transportör med tillstånd hämtar avfallet hos oss.
- Vi lämnar själva avfallet på ÅVC och har gjort anmälan om detta till Länsstyrelsen
- Vi lämnar avfallet på miljöstation som hyresvärd tillhandahåller

Vi sorterar avfall i följande fraktioner i vår verksamhet:

Typ av avfall	Plats för sorteringskärl	Mängd*	Entreprenör som hämtar/lämnas till*
Plast	Kontoret		
Brännbart	Kontoret		
Glas	Pentry/personalkök/soprum		
Tidningar	Kontoret		
Kontorspapper	Kontoret		
Metall	Pentry/personalkök/soprum		
Wellpapp och kartong	Kopieringsrum, korridoren		
Batterier	Kopieringsrum, korridoren		
Elavfall	Lämnas till vaktmästare		
Tonerkassetter	Kontoret (brännbart)		
Matavfall	Personalkök/soprum		
Lampor/lysrör	Lämnas till vaktmästare		
Pant	Personalkök		

**Endast obligatorisk uppgift om avfall är en betydande miljöaspekt.*

4.2 Inköp

Vi har en rutin som styr mot miljöanpassade inköp.

Inköpsrutin

Vi ställer miljökrav vid inköp på följande sätt:

Leverantörer, generellt

Vi väljer i första hand leverantörer med uttalad miljöprofil.

Ansvarig: Den som ansvarar för val av respektive leverantör

Kontors- och profilmaterial

Av den del kontorsmaterial vi själva köper in så väljer vi produkter med bästa möjliga miljöprofil till rimligt pris. Detsamma gäller för vårt profilmaterial.

Ansvarig: Den som ansvarar för respektive inköp

Förtäring

All förtäring som vi själva köper in är vegetarisk och i största möjliga mån närproducerad och ekologisk.

Ansvarig: Den som ansvarar för respektive inköp

Engångsartiklar

Vi använder oss ej utav engångsartiklar i plast. Engångsartiklar som pappersmuggar och papperstallriker kan förekomma om inget annat är möjligt.

Ansvarig: Den som ansvarar för respektive aktivitet

Hotell och konferenstjänster

Vi väljer i första hand hotell och konferenslokaler med uttalad miljöprofil.

Ansvarig: Den som ansvarar för respektive bokning

Övrigt

Miljöaspekter beaktas vid samtliga inköp

Ansvarig: Den som ansvarar för respektive inköp

Leverantörsbedömning

Vi har kartlagt miljöstatus hos våra viktigaste leverantörer.

Leverantör	Status på verksamhetens miljöarbete (ex. Miljödiplomerad, ISO 14001, Miljöpolicy etc.)	Kontrollerat år
Profilteamet	Går under New Wave Group vilka arbetar efter tydliga CSR-riktlinjer med fokus på bl.a. produkter, kemikalier, transport och logistik.	2017
Tovedals Kafé och Catering	Arbetar främst med lokala, närproducerade råvaror. Ej certifierade.	2017
Mäcé Reklambyrå	Har grundläggande miljöpolicy samt anlitar miljöcertifierade leverantörer.	2017
Montania AB	Ej certifierade. Intern miljöpolicy.	2017
Campus Varberg	Följer Varbergs Kommuns hållbarhetsinriktningar, Varbergs hållbarhetsmål 2017-2025, Strategi för energieffektivisering 2010-2020 etc.	2017

4.3 Resor

Vi har en miljöstyrande resepolicy i verksamheten som gäller för samtliga resor som görs i tjänsten. Varje medarbetare ansvarar för att resepolicyn följs.

Resepolicy

Syftet med resepolicyen är att vara ett styrinstrument för ett miljövänligt, effektivt och säkert resande.

Minsta miljöpåverkan

Vår policy är att för tjänsteresor alltid välja det alternativ som ger upphov till minsta möjliga miljö- och klimatpåverkan, samtidigt som det är ett rimligt resealternativ beaktat resans syfte.

Flygresor

Samtliga flygresor ska godkännas av ordförande innan bokning.

God planering

Med god planering och framförhållning kan vi tillsammans inom organisationen se till att samtliga medarbetare reser enligt vår policy.

Arbete hemifrån

Flexibiliteten i vårt arbete ger oss möjligheten att arbeta hemifrån vilket gör att vi inte behöver resa mer än vad som krävs för att utföra vårt arbete. Denna del av vår resepolicy är självvald och behöver alltså ej tillämpas av de medarbetare som ej önskar.

Telefon- eller Skypemöten

Om möjligt och lämpligt bör fysiska möten ersättas av t ex telefon- eller Skypemöten.

4.4 Intern och extern kommunikation

Vi har rutiner för hur vi kommunicerar vårt miljöarbete internt och externt.

Vi informerar våra medarbetare om verksamhetens miljöarbete på följande sätt:

- Genomgång av miljöhandbok vid implementering
- Genomgång vid årlig uppdatering av miljöhandbok
- Kvartalsvis statusrapport vid personalmöte av miljöarbete enligt diplomering
- Återrapportering till styrelse sker minst en gång per år

Vi informerar externa intressenter om verksamhetens miljöarbete på följande sätt:

- På vår hemsida finns logga och miljöhandboken att tillgå
- Allmän information om Miljödiplomering enligt Svensk Miljöbas går att hitta på vår hemsida

5 Miljörisker och nödlägesberedskap

Vi har utvärderat miljörisker i vår verksamhet och lämpliga förebyggande åtgärder. I tabellen nedan har vi dokumenterat resultatet, dvs. risker med verksamheten, hur vi ska agera för att förhindra dem och vad vi gör om de ändå händer.

Miljörisk	Förebyggande åtgärder	Vid olycka görs följande
Brand	Systematisk brandtillsyn samt utrymningsplan på kontorsvägg	Utrym
Skadad i jobbet	Närmast anhörig noterat	Kontakta anhöriga

6 Utbildning och kompetens

Medarbetare, namn	Anställd från år - månad	Genomförd Grundläggande miljöutbildning (datum)	Genomförd övrig miljöutbildning (datum)	Utbildningsbehov (ämnesområde)	Planerad tid för kommande miljöutbildning
Helena Björkman	2016-08	Miljökunskap, 7,5 hp (2014)	Miljösamordnarutbildning, 2017-03-30		
Tony Christensen	2017-02		Miljösamordnarutbildning, 2017-03-30		
Magnus Falk	2009-11	Grundläggande miljöutbildning (2015)			
Johanna Bark	2017-08	Miljövetare			

7 Miljöberättelse

Vi gör varje år en uppföljning av vårt miljöarbete i form av en miljöberättelse.

7.1 Miljöberättelse för år: 2017

Verksamhetens miljöpåverkan

Vi har i vår miljöutredning identifierat följande miljöaspekter som de mest betydande:

- Positiv miljöpåverkan genom EMC:s erbjudande
- Medlemmars/kunders resor till våra aktiviteter
- Tjänsteresor

Uppföljning av miljömål*

Nedan beskrivs de miljömål vi har arbetat med under året och vilket resultat som uppnåtts.

Mål	
Resultat	

Mål	
Resultat	

Mål	
Resultat	

**Ej obligatoriskt vid ny miljödiplomering*

Beskrivning av årets miljöarbete

Nedan beskrivs hur vår verksamhet och vårt miljöarbete har utvecklats under året.

Vi arbetar kontinuerligt för att minska vår miljöpåverkan samt för att påverka andra till att göra detsamma genom kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte.

Vi har under året införskaffat en elbil för resor inom tjänsten som komplement till tågresor.

Under framtagandet av denna miljöhandbok har vi identifierat flera nya miljöaspekter att arbeta vidare med under kommande år.

Nyckeltal för miljöpåverkan

Miljöaspekt	Nyckeltal år 2017	Nyckeltal år 2018	Nyckeltal år 2019	Nyckeltal år 2020	Kommentar till utveckling
Antal företag i Hållbara Halland	25				
Antal medlemmar	152				
Utsläpp tjänsteresor flyg	720 kg CO2				
Utsläpp tjänsteresor övrigt	280 kg CO2				
El	9100 kWh				
Värme	7400 kWh				
Vattenförbrukning	5 m ³				
Avfall	265 kg				
Pappersförbrukning (antal utskrifter)	9170 A4				

Uppföljning av aktiviteter för att minska miljöpåverkan

Vi arbetar aktivt för att minska vår miljöpåverkan och har genomfört följande aktiviteter*:

Genomförd miljöförbättrande aktivitet	År
Skaffat elbil	2017
Ställer miljökrav på leverantörer	2017
Vegetarisk mat på alla aktiviteter	2017
Använder ej engångsartiklar i plast	2017
Kommunicerar främst digitalt – ej papper	2017
Väljer tåg framför flyg i största möjliga mån	2017
Flertalet klimatfrämjande projekt	2017
Möjliggör kompetensutveckling inom olika miljöområden	2017
Förbättrat avfallssorteringen	2017
Utbildat miljösamordnare	2017

*Förslag på aktiviteter finns

8 Ledningens genomgång

Verksamhetens ledning går varje år igenom miljöledningssystemet och i samband med detta har följande punkter kontrollerats:

- Miljöorganisation
- Värdering av miljöaspekter
- Miljöpolicyns aktualitet
- Miljömål- och handlingsplan för kommande år
- Verksamhetsrutiner
- Miljörisker och nödlägesberedskap
- Utvärdering av senaste årets miljöarbete
- Miljöberättelse
- Intern och extern kommunikation
- Revisioner

Ledningens genomgång av ovanstående punkter har resulterat i denna Miljöhandbok som godkänts av verksamhetsansvarig.

9 Revision

Varje år genomförs en revision av en revisor godkänd av Svensk Miljöbas.

Vi har arbetsställen på följande orter/adresser:*

- Varberg

**Endast obligatoriskt för verksamheter med fler än ett arbetsställe (sk multi-site)*

Vi genomför interna revisioner enligt de krav som ställs.

Denna miljöhandbok har godkänts av verksamhetsansvarig

2017-10-09

Datum

Magnus Falk, Verksamhetsledare